

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

НТУ «Дніпровська політехніка»

Манукян А.Г.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Букрєва Д.С.

У сучасних економічних умовах суб'єкти господарювання самостійно планують і здійснюють фінансово-економічну діяльність. При цьому найбільша увага приділяють забезпеченню і прогнозуванню можливостей економічного зростання, що є неможливим без визначення таких базових характеристик, як платоспроможність або фінансова стійкість. Тому дослідження питання підвищення фінансової стійкості є актуальним, оскільки в даний час головною проблемою ефективного функціонування підприємств є зниження рівня їх фінансової стійкості.

Фінансова стійкість – одна з найважливіших характеристик оцінки фінансового стану підприємства, яка визначає ефективне фінансове управління підприємством.

Основними ознаками фінансової стійкості є:

- забезпеченість підприємства стабільними джерелами фінансування;
- забезпечення оптимальної структури капіталу (активів);
- ефективне формування розподіл та використання фінансових ресурсів підприємства;
- перевищення доходів над витратами та забезпечення вільного маневрування грошових коштів;
- забезпечення необхідного рівня платоспроможності підприємства;
- забезпечення високого рівня рентабельності підприємства;
- безперервність виробничо-збутової діяльності підприємства;
- мінімальний підприємницький ризик.

Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, то воно має ряд переваг перед іншими підприємствами того ж профілю щодо отримання кредитів, залучення інвестицій, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Чим вище стійкість підприємства, тим більше воно незалежно від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим менше ризик опинитися на межі банкрутства.

Варто зазначити, що кризові явища становлять загрозу фінансовій стійкості підприємств. Пропонуємо розглядати два типи криз: закономірні (в умовах циклічного розвитку економіки їх виникнення закономірно) та форс-мажорні (форс-мажор – це надзвичайні та невідворотні обставини за даних умов провадження діяльності, о об'єктивно унеможлиблюють виконання зобов'язань [1]).

Класичні методи прогнозування та управління кризовими явищами можуть бути застосовані лише для криз, які закономірні та передбачувані, тоді необхідність їх виявлення і своєчасне вживання заходів з управління кризовими явищами дозволяє уникнути великих помилок в оцінці можливих альтернатив ринкової динаміки, поведінки конкурентів і партнерів на внутрішньому і

зовнішніх ринках, та, як результат, призводить до зниження фінансового ризику.

Фінансовий ризик (зниження фінансової стійкості) – це імовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходу або капіталу в ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності.

Для того, аби розробити ефективні методи підвищення фінансової стійкості, було сформовано основні причин виникнення ризиків [2]:

- встановлення помилкової цілі, невизначеність ситуації; можливість відхилень в процесі реалізації рішень від цілей, які передбачені проектом, внаслідок внутрішнього та зовнішнього впливу;
- ймовірність досягнення помилкового результату;
- можливість виникнення несприятливих наслідків у ході реалізації бізнес-проекту;
- очікування небезпеки, невдачі;
- обмеженість ресурсів;
- зіткнення інтересів учасників складання бізнес-плану та виконавців;
- недостатність кваліфікації персоналу, схильність до суб'єктивізму;
- протидія партнерів;
- обов'язковість вибору при прийнятті рішень;
- низька якість продукції, робіт, послуг тощо;
- форс-мажорні обставини.

Тому, процес управління фінансовою стійкістю - це сукупність циклічних дій, пов'язаних з виявленням факторів, що впливають на фінансову стійкість, з пошуком і організацією виконання прийнятих фінансових рішень.

Вважаємо, що стратегічне управління фінансовою стійкістю повинно враховувати не тільки цілі фінансового менеджменту та тип фінансової політики, а й вид фінансової стійкості, який характерний для підприємства на даний момент часу.

Лише фінансово стійке підприємство може вчасно впровадити нові технології, оновити свої фонди, інвестувати кошти у певні проекти, розраховатися з кредитами. Підвищення фінансової стійкості - це запорука успіху підприємства.

Враховуючи зазначене, нами було розроблено механізм підвищення фінансової стійкості підприємства (рис. 1), який враховує тип фінансової політики підприємства та поточний вид його фінансової стійкості [3].

Таким чином, для підвищення фінансової стійкості підприємству необхідно вишукувати резерви по збільшенню темпів нагромадження власних джерел, забезпеченню матеріальних оборотних засобів власними джерелами. Крім того, необхідно знаходити найбільш оптимальне співвідношення фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, а також витрати по його розширенню та оновленню.

Тип фінансової політики (основні характеристики)		Загрози фінансової стійкості	Цільова фінансова стійкість	Заходи щодо досягнення цільової фінансової стійкості
Консервативний	мінімальний рівень позикових ресурсів	зниження конкурентоспроможності та рентабельності через недостатній обсяг інвестицій	Абсолютна фінансова стійкість	використання значного запасу фінансової міцності
	середній рівень рентабельності продажів			просування продукції на основі її порівняно низької ціни через відсутність у собівартості відсотків по обслуговуванню боргу
	низькі темпи зростання продажів та бізнесу			
Помірний	оптимальний рівень співвідношення позикового та власного капіталу	зростання імовірності втрати фінансової стійкості під час різких змін зовнішніх факторів	Нормальна фінансова стійкість	оптимізація заборгованості у бік зростання довгострокових позикових ресурсів
	середній рівень рентабельності продажів			можливості просування продукції на зовнішньому ринку
	середні темпи зростання продажів та бізнесу			формування фінансових резервів
Агресивний	надлишок позикових ресурсів	достатньо високий ризик банкрутства при негативному впливі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів	Нормальна фінансова стійкість	значний обсяг інвестиційних ресурсів на впровадження інноваційних технологій
	високий рівень рентабельності продажів			стійкий бренд підприємства
	високі темпи зростання продажів та бізнесу			жорстка кредитна політика
				реструктуризація заборгованості

Рис. 1 Заходи підвищення фінансової стійкості із врахуванням типу фінансової політики підприємства

Перелік посилань

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Сутність та причини виникнення ризику [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://student.zoomru.ru/finmen/sutnst-ta-prichini-viniknennya-riziku/26559.200771.s1.html>
3. Буткевич Х. Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] - / Х. Буткевич // Науковий клуб. – 2017. – Режим доступу: publ/2016_06_1_kampodilsk/sekcija_section_3_2016_06_1/shljakhi_pidvishhennja_finansovoji_stijkosti_pidpriemstva/126-1-0-1919